

ד"ר אילן ברוכים - מומחה לרפואת נשים וגינקולוגיה אונקולוגית

קולפוסקופיה- בדיקת צוואר הרחם

מהי קולפוסקופיה?

קולפוסקופיה הנה בדיקה אבחנתית של צוואר הרחם, הנרתיק ושפתי הפות באמצעות מכשור אופטי מיוחד הנקרא קולפוסקופ. מטרתה העיקרית של הקולפוסקופיה היא מניעת סרטן צוואר הרחם, אמצעות גילוי מוקדם של נגעים טרום סרטניים וטיפול בהם.

קולפוסקופ הנו מיקרוסקופ בעל יכולת הגדלה נמוכה (פי 7 עד פי 30) ותאורה חזקה, המאפשר להתבונן באיזור הנבדק בצורה ישירה, לאיתור נגעים או רקמות בלתי תקינות. במידת הצורך, תלקחנה דגימות רקמה מהאיזור הנבדק לצורך המשך בירור פתולוגי.

פעולה זו נקראת ביופסיה. דגימות הביופסיה נשלחות להמשך בירור במעבדה מיוחדת. מתי עושים קולפוסקופיה?

האינדיקציה (התוויה) העיקרית לקולפוסקופיה היא ציטולוגיה (בדיקת תאים) לא תקינה בתשובה לבדיקת PAP או תלונות מחשידות ללא ממצא נוסף.

הכנות לבדיקה

אין הכנות מיוחדות לבדיקת קולפוסקופיה. מומלץ לא לבצע את הבדיקה בזמן מחזור, כיוון שהדימום מפריע למהלך האבחון. מומלץ גם לא לבצע את הבדיקה במהלך טיפול תרופתי בדלקת או בזיהום נרתיקי, למרות שהבדיקה אפשרית במצבים אלו. לבדיקה על המטופלת להביא הפניה מהרופא המטפל וחומר רפואי הקשור לבדיקה, כולל בדיקת PAP אם בוצעה. לפני הבדיקה המטופלת נשאלת מספר שאלות לגבי: הריונות קודמים ולידות, תאריך וסת אחרונה ושימוש באמצעי מניעה, תוצאות בדיקות PAP חריגות בעבר, פעולות רפואיות שבוצעו בעבר בצוואר הרחם, רגישות לתרופות והיסטוריית עישון. הרופא יתאר למטופלת את מהלך הבדיקה ויענה לשאלותיה.

מהלך הבדיקה

קולפוסקופיה (ללא ביופסיה)

הבדיקה מתבצעת ע"י רופא מומחה גינקו-אונקולוג, כאשר המטופלת שוכבת על גבה במיטה גינקולוגית רגילה. ספקולום (מפשק) מוחדר לנרתיק כדי לאפשר צפייה בצוואר הרחם, באמצעות הקולפוסקופ המוצב בפתח הואגינה. במידה ולא בוצע PAP לאחרונה, או יש צורך ב PAP חוזר יבוצע בתחילת הבדיקה. הרופא מבצע שטיפה עדינה של האזור בתמיסה מיוחדת (חומצה אצטית 3-5%) באמצעות ספוגית. התמיסה מבליטה נגעים, אם ישנם, באמצעות שינוי צבע. בחלק מהמקרים יעשה שימוש גם בתמיסת יוד. בדיקה זו נמשכת זמן קצר (כ 10-15 דקות) ואינה כואבת ומלווה בתחושת צריבה קלה בלבד.

ביופסיה

במידת הצורך, באם מזהה הרופא תאים החשודים כבלתי תקינים, יבצע הרופא ביופסיה – לקיחת

דגימת רקמה מהאזור הנבדק לצורך בדיקת מעבדה. הביופסיה מבוצעת על פי רוב ללא הרדמה, אולם אלחוש ו/או הרדמה מקומית נשקלים על פי הצורך. הביופסיה עלולה לגרום לתחושת צביטה וכאב קל מקומי בעת הבדיקה ומספר שעות לאחריה – מומלץ לטול תרופה משככת כאב לאחר הבדיקה. לעתים ייגרם דימום מקומי בעת הבדיקה ודימום/הפרשות בימים שלאחר ביצוע הבדיקה.

לאחר הבדיקה

לא צפויות תופעות לוואי לבדיקת קולוספקופיה ללא ביופסיה. לאחר ביופסיה, על מנת לאפשר לצוואר הרחם להחלים, יש, במשך מספר ימים (3-5), להימנע משימוש בטמפון ולהימנע מקיום יחסי מין. יש להתייעץ עם הרופא במקרה של דימום מוגבר ו/או כל תופעת לוואי חדשה.

תוצאות ביופסיה

דגימות ביופסיה המבוצעת במכון רביד, נבדקות במעבדת פאתו-לאב. תוצאות הבדיקה תמסרנה למטופלת, על ידי הרופא (בשיחת טלפון אישית), בתוך 10-14 יום. בנוסף, תשלחנה למטופלת תוצאות הבדיקות בכתב. בהתאם לתוצאות ימליץ הרופא על המשך הטיפול/מעקב הנדרש.